

RINGMAJANDUS KOHALIKUS OMAVALITSUSES

KUIDAS VÄHENDADA
JÄÄTMETEKET
JA PARANDADA
RINGLUSSEVÕTTU?

Kadi Kenk
7.12.2022

Kas teate?

Kui palju olmejäätmeid teie KOVis praegu inimese kohta aastas tekib?

Kui palju neist jäätmetest kogutakse liigiti (%) teie KOVis?

Mis võiks olla?

Hea ja saavutatav liigitikogumise määr teie KOVis?

Hea ja saavutatav segaolmejäätmete hulk inimese kohta aastas teie KOVis?

Mis võiks olla?

Hea ja saavutatav liigitikogumise määr teie KOVis?

Hea ja saavutatav segaolmejäätmete hulk inimese kohta aastas teie KOVis?

RINGMAJANDUS ON OMA OLEMUSELT

_____ ,

MIS TAOTLEB TOODETE, TOOTEOSADE JA

KASULIKKUST JA NENDE _____
SÄILIMIST.

(EEA, 2016)

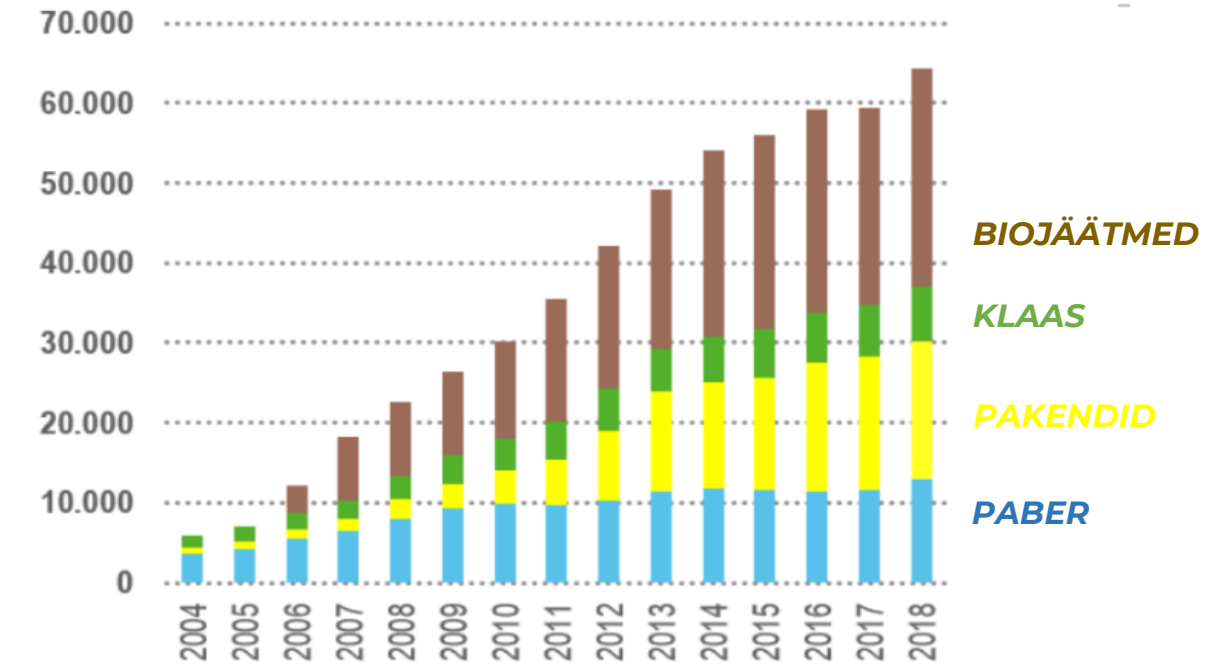
Näide: Ljubljana, Sloveenia

ELANIKKE: 286 978, pealinn; suur hulk hooajalisi turiste

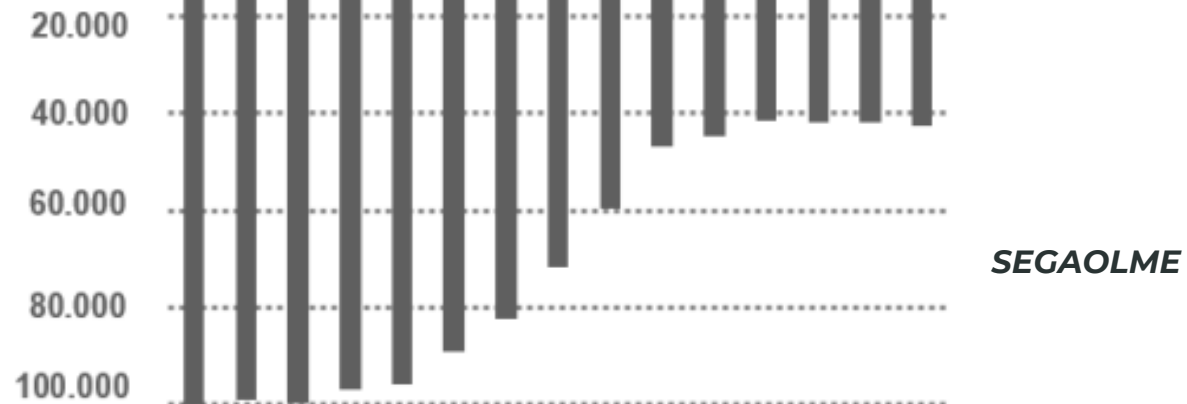
	2010	2020
Segaolmejäätmeid 36% vähem	294 kg/in/a	105 kg/in/a
Keskmine jäätmetasu majapidamisele langes	111 EUR/a	98 EUR/a*
Liigitikogutud jäätmete määr tõusis	30%	68%
Olmejäätmeteke vähenes		15%

** Riigi keskmine on 150 EUR / a*

OLMEJÄÄTMED LIIGITI (tonnides)

SEGAOLMEJÄÄTMED (tonnides)

Kuidas saavutati?

- Ammutati inspiratsiooni edukatest Zero Waste linnade näidetest
- Samm-haaval kohtkogumise juurutamine:
 - I segaolme
 - II kartong & klaas
 - III biojätmed (tekitas kõige suurema hüppe ringlussevõtu paranemises)
- Vähendatati segaolme kogumiskordi, ringlussevõetavate jäätmete kogumiskorrad jäid samaks

Toetavad tegevused:

- Julge kommunikatsioonikampaania
- Korduskasutuse propageerimine ja toiduraiskamise vältimise kampaaniad

Lisatulemus:

- Edukas liigitikogumine peatas kohalike prügipõletusjaamade ehitamise projektid

Tutvu kogu looga

https://zerowastecities.eu/wp-content/uploads/2019/09/zero_waste_europe_CS5_the_story_of_Ljubljana_en.pdf

Zero Waste linn Ljubljana

EESMÄRGID

Arendada liigitikogumist:

78%-ni aastaks 2025 ja 80%-ni aastaks 2035

Vähendada olmejäätmeteket:

280 kg in/a

Vähendada segaolmejäätmete mahtu:

60 kg in/a aastaks 2025

50 kg in/a aastaks 2035

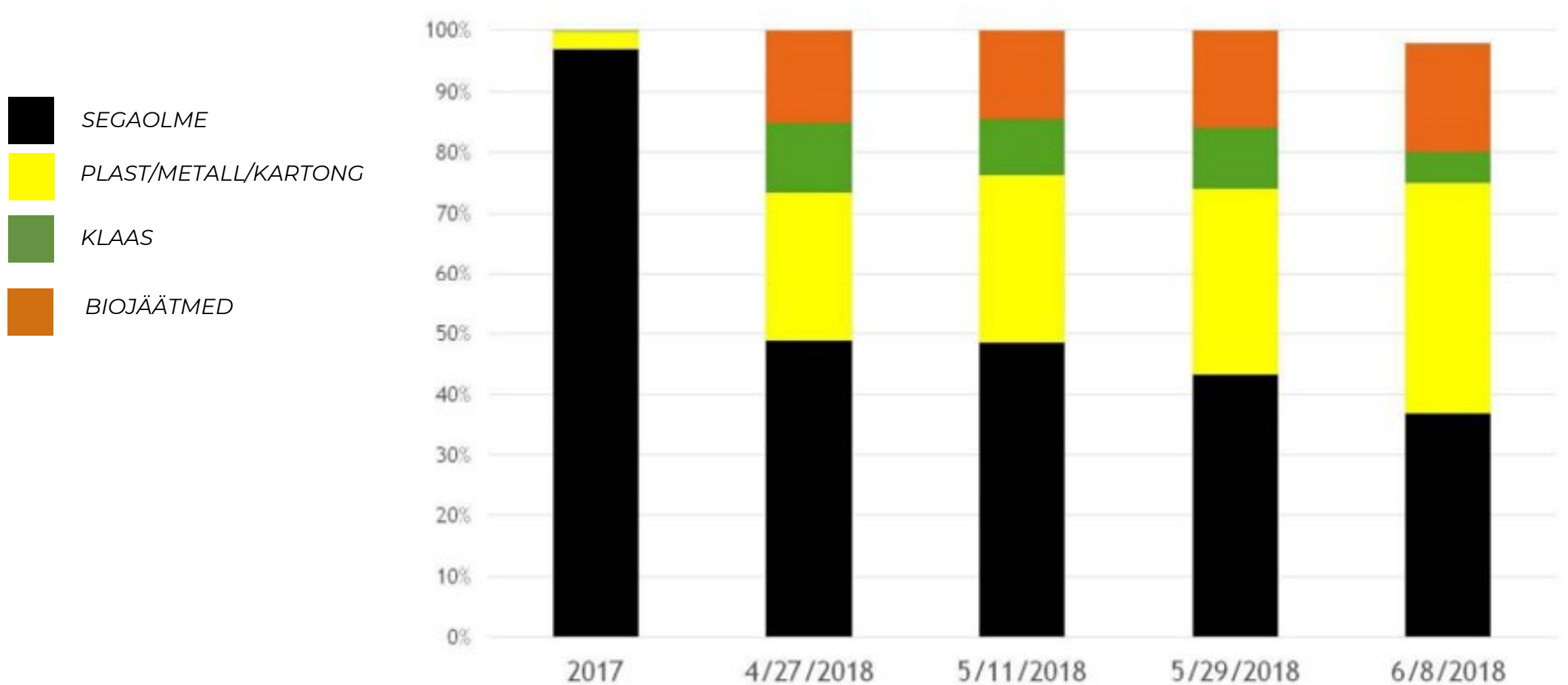

Näide: Sălacea, Rumeenia

ELANIKKE: 3000, maapiirkond

	2017	2018
Olmejäätmeid 55% vähem	106,7 t	47,93t
Prügilasse saadetak jäätmehulk langes	105 t (98%)	26.3 t (55%)
Ringlussevõtu määr tõusis	1%	40%
Liigitikogutud jäätmete määr tõusis	1%	61%
• <i>ringlussevõetavad pakendi- ja muud jäätmed</i> • <i>biojätmed</i>		47.21%
		13.89%
Jäätmeid liigiti koguvate inimeste (majapidamiste) hulk kasvas	8,4%	97%

Näide: Sălacea, Rumeenia

Kuidas saavutati?

- *Prügikastid ja konteinerid eemaldati tänavatelt*
- *Avalik süsteem asendati kohtkogumisega (ukse-eest-vedu)*
5 erinevat liiki, sh biojätmed
- *Kodanikel oli võimalik liituda skeemiga, mis võimaldas maksta jäätmeveo teenuse eest vastavalt jäätmete kaalule*
1 EUR/kuus liitunutuele. 2 EUR/kuus mitteliitujatele
- *Majapidamistesse jagati 400 kodukompostimise komplekti*
- *4 nädalane laialdane haridus- ja kommunikatsioonikampaania*

Tutvu kogu looga: <https://zerowastecities.eu/bestpractice/the-story-of-salacea/>

Zero Waste Linn Sălacea

2018 SEATUD EESMÄRGID AASTAKS 2020

Vähendada jäätmeteket 50%

Sorteerida 100% jäätmetest

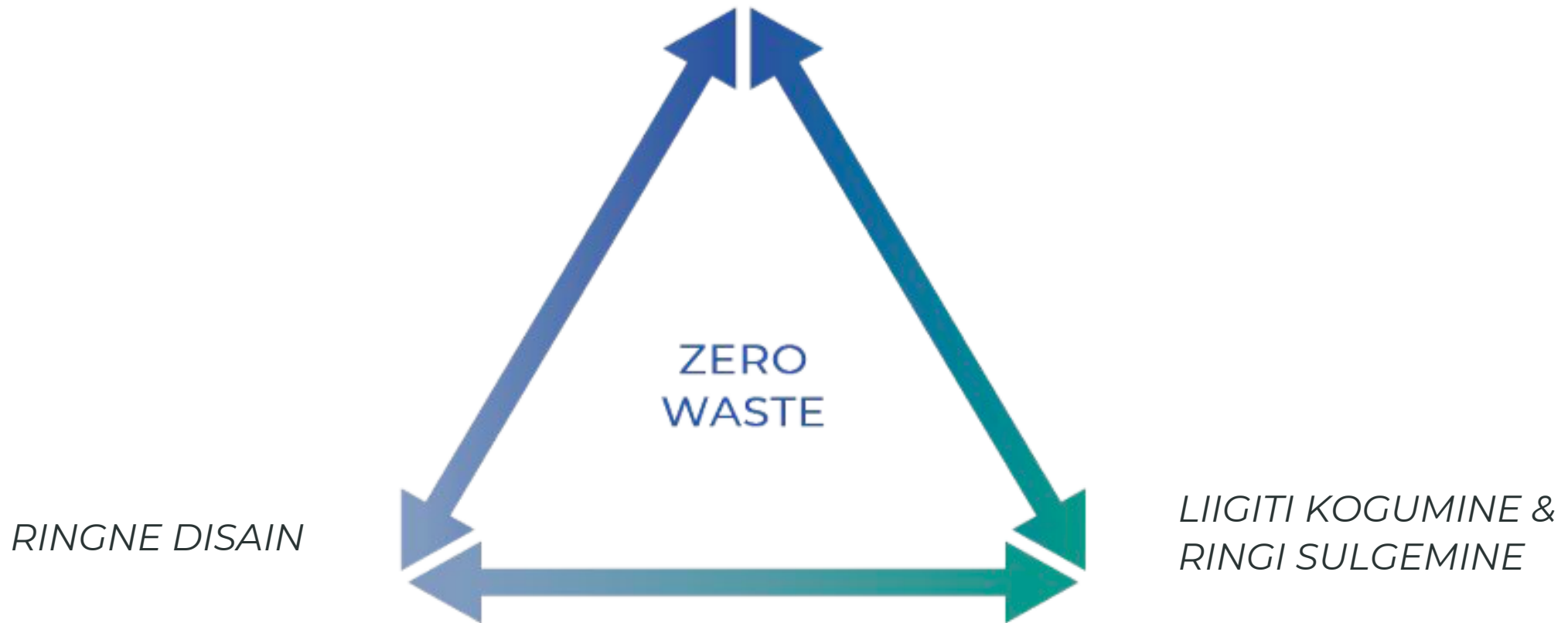
Parandada, korduskasutada, töödelda 90% tooteid

0%-lähedane ladestamine ja põletamine

Zero Waste ehk jäätmeteta majandamine

VÄHENDAMINE & KORDUSKASUTUS

EL-i jäätmehierarhia

Enim eelistatud

Toode, mitte jäätmed

Kõige vähem
eelistatud

Zero Waste hierarhia

Keeldumine, ümbermõtestamine, disaini muutmine

Vähendamine ja korduskasutus

Korduskasutuseks ettevalmistamine

Ringlussevõtt, kompostimine, anaeroobne kääritamine

Materjalide taaskasutus ja keemiline taaskasutus

Jääkprügi käitlus

Vastuvõetamatud käitlusviisid

Materjalid

JÄÄTMETETA MAJANDAMISE ALUSED

ZERO WASTE LINNADE MUDEL

JÄÄTMEANDMETE KOGUMISE ALUSED

ZERO WASTE KOOLITUSMATERJALID - teemeärasihtasutus.ee/koolitused/

ZERO WASTE CITIES MASTERPLAN (ENG)

CONTARINA NÄIDE

KÕIK ZERO WASTE LINNADE LOOD - <https://zerowastecities.eu/best-practices/>

KOOLITAME & KONSULTEERIME

Koolitusprogrammid:

- Zero Waste saadikute koolitusprogramm
- Zero Waste koolitajate koolitusprogramm
- Ringsete ärimudelite koolitusprogramm CIRCO

Teenused:

- Zero Waste kandidaatlinnade konsulteerimine
- Töötoad Zero Waste linnade sertifikaati taotlevatele KOVidele

Koolitussessioonid:

- Jäätmeteta majandamine kui süsteemne muutus KOVidele
- Ringmajanduse alused
- Komplekssete teemade õpetamise alused
- jpm

Vaata juurde ja võta ühendust
www.teemeäراسihtasutus.ee

AITÄH!

